

флетче, сега вѣстникътъ е силно културно, обобщително и съединително сръдство за всички народи.

Печатътъ ръководи общественното мнѣние, налага мнѣнието си на господари и голѣмци, расклаща, възбужда и укротява духоветъ. Въ ново врѣме периодическия печатъ, особно вѣстникътъ, поглъща всичко: политически събития, общественни въпроси, всевъзможни случки, сѣдебни, търговски и икономически работи, книжина и художество. Вѣстникътъ казва своята първа и послѣдня дума въ всичко. Той е станялъ всемирно орждие на човѣчеството: распостранява идеитъ и знанието, въспроизвежда стрѣмленията и желанията, поддържа културата и я осъвършенствува, води борба и вижги успѣва.

Забѣлѣжено е, че колкото се повече притиска печата, толкозъ повече той добива сила и крила, толкозъ повече идеитъ, на които става проводникъ, се разширяватъ и пускатъ коренье. Почти всички правителства малко или много сж се борили съ печата: конфискации, глоби, заперания, даждия, всевъзможни спънки и прѣчки имъ сж правени. Но всичко напрасно!

Печатътъ е станялъ непрѣстѣпна крѣпостъ, на която рѣшителнитъ и доблестни борци растхтъ не съ денье, а съ часове. Той е билъ и остава най-сигурното, най-мощното сръдство за борба противъ невѣжеството, прѣдрезждѣцитъ, притѣсненията.

И нашитѣ дѣйци сж знаели това, когато сж прибѣгнали освѣнъ къмъ старитѣ сръдства за свѣстяванъето на народа си, йоще и къмъ печата. Този новъ факторъ се е присъединилъ къмъ другитѣ, помогнѣлъ е на тѣхното въздѣйствие, извършилъ е ролята си.

Може да се поддържа, че у насъ печатътъ и училищата сж играли относително най-важната роля въ нашето национално възраждане. Нѣщо повече. Тойзи печатъ докара и нашето народо-черковно и политическо освобождение.

Въ новата наша история ний имами два периода, означени съ двѣ велики побѣди: извоюванъето българска духовна независимостъ и даруванъето намъ политическа независимостъ. Печатътъ бѣше най-голѣмий, най-силний и доблестенъ юнакъ, който искара на глава тѣзи побѣди.

За насъ *първата* печатна българска книга по влияние то и по формата си е „Рибния букваръ“ на Берона (1825 г.); първото българско перодическо списание формално е *Любословието* на К. Фотинова (1842—1844 г.); *първиитъ* бъл-